

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. An post promulgatum sufficienter Evangelium explicita Fides
Christi sit necessaria ad salutem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

II. Ratio hujus optima est, quam tradit S. Bernardus epist. 77. Medium siquidem omnibus necessarium ad salutem, publice predicari deberet, & omnibus clarè innotescere; at verò non solum in lege naturæ, sed nec in lege scriptæ Christus clarè predicabatur, sed obscurissimo tantum modo, sub umbris scilicet & figuris *Petra, serpentis aëni, Agni Paschalis*, &c. ex quibus non nisi paucissimi, iique ex speciali privilegio, peculiarique immisso lumine Christum ut Deum & hominem, & mundi à peccatis liberatorem ac Redemptorem cognoverunt, cum tamen, ut dixi, si tunc fuisset medium ad salutem necessarium, res hæc omnibus debuisset esse manifesta.

III. Tertia conclusio: Verius etiam videtur, non aliam tempore legis naturæ & scriptæ Christi cognitionem fuisse necessitate mediis requisitam, quam valde implicitam, talem nimirum, ut Deus crederetur habere providentiam circa humanum genus, hominesque per media aliqua sibi cognita misericorditer liberaturum, inter quæ media generatim sumpta Christus, ejusque redemptio continebatur, quamvis neque hoc, neque ullum aliud medium in particulari ab iis cognosceretur: ita S. Thomas 2. 2. quæst. 2. art. ad tertium, Salmeron tomo 12. Disp. 31. in Acta, Valentia hic, Disp. 1. quæst. 2. puncto 4. §. Nunc vero: Sanchez lib. 2. in Decal. cap. 2. numero septimo: Suarez hic, Disp. 12. Sectione tertiâ, numero 17. & alii passim contra Lorcam hic, Disp. 31. num. 4. & Coninck Disp. 14. dub. 9. num. 142. qui dicebant, omni omnino tempore necessarium necessitate mediis fuisse ut quis explicitè cognosceret venturum aliquem Redemptorem, etsi quis in particulari futurus esset, & in quibus circumstantiis venturus, homines ignorarent.

IV. Dices: Nihil in antiquo testamento frequentius, quam venturum fuisse Messiam, ergo in lege saltem scriptæ omnibus necessarium fuit credere venturum esse aliquem Redemptorem, idque non confusâ illa & generali ratione, sed omnino explicitè. Respondetur primò, esto concedatur omnes in lege scriptæ credere debuissent venturum esse Messiam, hæc tamen Fides non fuit ipsis necessaria necessitate mediis, sed tantum præcepti. Unde non videtur dubium, quin si rudis aliquis & ignarus in illo populo nihil unquam de Messia audivisset, potuisset nihilominus eum per Fidem Dei remuneratoris, ejusque dilectionem salvari. Secundò dico Judæos passim Messiam expectasse, eumque venturum credidisse, non ut animarum, sed corporum, ut ita dicam, Redemptorem; existimabant quippe plerique illum instar Regis temporalis futurum, eosque vi & armis ab hostibus, qui ipsos identidem impetebant, mirisque vexabant modis, & captivos interdum in alias regiones ducebant, liberaturum.

V. Quarta conclusio: Ante sufficientem prædicationem Evangelii, hoc est usque ad annum plus minus quadragesimum post mortem Christi; (tunc enim solum promulgata sufficienter seu consummatè censebatur lex nova) clarior & explicatior Christi Fides non requirebatur, quam in iis ante fuit, quibus Christus non erat sufficienter prædicatus seu propositus; ac proinde adhuc sufficiebat Fides Christi implicita. Hoc aperte ostenditur Actorum decimo in Cornelio centurione, qui ibidem dicitur religiosus ac timens Deum, ejusque orationes & eleemosynas dixit Angelus ascendisse in memoriam in conspectu Dei, seu illi placuisse, qui proinde tunc fuit iustus &

fidelis, cum sine Fide impossibile sit placere Deo; hic nihilominus, antequam ad eum veniret S. Petrus, explicitam Christi Fidem non habebat, ad hunc enim finem ad eum missus est Apostolus, ut scilicet Christum ei annuntiaret; ergo illo tempore poterant homines esse iusti & consequenter fideles sine explicitâ Fide Christi, si invincibiliter seu iuculpabiliter eum ignorarent; cum enim lex Evangelicâ, omnes tunc non obligaret, media quæ jam ad salutem in lege novâ obtinendam peculiariter requiruntur habendi, nondum singulis incumbere necessitas, sicque media, quæ antea erant sufficientia, adhuc sufficiebant. Quod verò de Cornelio diximus, expressè docet S. Thomas 2. 2. quæst. 10. artic. 4. argum. *Sed contra*: & tertia parte, quæst. 69. art. 4. ad secundum; idemque affirmat S. Augustinus de Prædest. Sanctorum, capite 7. Sanctus Chrysostomus, & S. Gregorius.

Media in-stituta ad salutem obtinendam sub lege Evangelicâ, non statim obligabant omnes.

SECTIO QUARTA.

An post promulgatum sufficienter Evangelium explicita Fides Christi sit necessaria ad salutem.

QUINTA Conclusio: quamvis salvari quis modò possit sine Fide explicitâ Christi in re obtentâ, semper tamen post promulgationem Evangelii, & Christi per Apostolos prædicationem, Fides explicita Christi fuit per se loquendo ad salutem necessaria: ita S. Thomas 1. 2. q. 89. art. 6. ad tertium, ubi asserit puerum, si statim postquam pervenit ad usum rationis se convertat ad Deum, recepturum justificationem. Eandem sententiam de Fide Christi tenet Vega in Trid. lib. 6. cap. 19. Suarez hic, Disp. 12. Sect. 4. n. 11. Torrez Disp. 27. dub. 4. Arriaga hic, Disp. 12. Sect. 2. num. 7. & alii: quod etiam ex parte docet Coninck hic, Disp. 14. num. 163.

Contrarium nihilominus tenet Valentia q. 2. p. 4. assertionem tertiâ, Lorca Disp. 22. Sanchez libro secundo Summæ, cap. 2. qui dicunt post promulgatum sufficienter Evangelium ita necessitate mediis, in re necessariam esse Fidem explicitam Christi, ut scilicet expressè credatur illum Deum esse & hominem, natum, mortuum, & resuscitatum, ut quantumvis invincibiliter hæc & inculpabiliter ignoret, salutem consequi non possit.

Nostra tamen assertio quoad primam partem probatur; jam enim potest quis habere supernaturalem, & explicitam Fidem Dei absque eo quod habeat explicitam Fidem Christi, sicut habuerunt in lege naturæ & scriptæ, alioqui pejori loco nunc essent homines, quam ante Christi adventum, cum tamen secundum omnes via ad salutem modò longè facilior sit, quam vel in lege naturæ fuit, vel etiam sub veteri testamento. Jam verò, ex hac Fide supernaturali explicitâ Dei potest homo ille se ad Deum convertere, eumque actu amoris supernaturali diligere, quod si præstet, certissimè justificabitur, cum actum charitatis, seu amoris Dei super omnia supernaturalem, semper sequatur justificatio.

Quòd autem contingere possit, ut quis explicitam Fidem Dei habeat sine explicitâ Fide Christi, ostenditur communi illo exemplo à Theologis passim usurpato, de puero in sylvis enutrito;

I. *Explicita Fides Christi est per se loquendo necessaria ad salutem.*

II. *Qualis explicita Fides Christi à nonnullis requiritur ut medium ad salutem necessarium.*

III. *Ostenditur, hoc etiam tempore Fidei Christi explicitam non esse in re medium necessarium ad salutem.*

IV. *Declaratur quo pacto habere quis possit explicitam nam-*

Peculiaris quorundam hæc de re sententia.

Tom. II.

estam Fidem Dei sine explicita Fide Christi.

is namque si, ubi primùm ad rationis usum pervenerit, faciat quod in se est, lumen sibi calitus immissum recipiet, per quod etsi nihil adhuc de Christo audierit, pervenire nihilominus poterit ad Fidem Dei, & per illam se ad eum convertere per actum amoris, & hoc pacto justificari, ut ostensum est numero præcedente.

V. *Articuli Fidei, non simul omnes, sed successivè proponuntur.*

Secundò ostenditur dari in aliquo posse Fidem explicitam Dei sine Fide explicita Christi: Fides enim ex auditu, nam ut ait Apostolus ad Romanos 10. vers. 14. *Quomodo credent ei, quem non audierunt? quomodo autem audient sine prædicante?* Quisquis ergo ad Fidem primò instruitur, successivè instrui debet, nec enim tot Fidei articulos simul capere explicitè potest, cum ad tam varia, tamque alta simul attendere, proprium Angeli sit, non hominis. Quando ergo Catechumenus primò de mysteriis Fidei instruitur, proponi ante ea quæ ad Christum spectant, potest Deus cum quibusdam illius perfectionibus, esse scilicet cum infinitum, summè bonum, &c. imò hæc connaturaliter priùs proponi debent, cum Fides Dei sit quasi ab intrinseco ad justificationem obtinendam necessaria, utpote sine qua non potest homo converti ad Deum prout oportet, eumque amare, & hoc modo gratiam acquirere: Fides verò explicita Christi, non ex natura rei & ab intrinseco, sed tantùm jure divino positivo, seu ex Dei ordinatione requiritur, quando requiritur, sicque magna inter Fidem explicitam Dei & Fidem explicitam Christi hac in parte est differentia.

VI. *Credere potest catechumenus primò articulum, necdum audito secundo.*

Jam itaque hic catechumenus primò sibi propositum mysterium, seu de Deo credere potest, quamvis nihil adhuc audierit de Christo ejusque passione, morte, aliisque ad eum spectantibus; gratis siquidem, & sine fundamento diceretur Deum in hoc casu auxilium ad credendum huic homini non infundere donec alia etiam mysteria audierit, Christusque illi & mors ejus ac redemptio proponatur; si autem habeat actum Fidei supernaturalis circa Deum, credatque eum esse, & Remuneratorem esse, poterit, ut dictum est, se ad eum convertere, & actibus amoris ac Spei aliisque piis affectibus gratiam peccatorumque remissionem obtinere.

Gratis dicitur non posse aliquè credere primò articulum sine secundo.

Deinde, ut Tom. præc. Disp. 38. probatum est, Deus vult omnes homines salvos fieri, ergo barbaris etiam, quiq; de Christo nihil omnino audierunt, dat gratiam ad salutem consequendam sufficientem, talis autem non potest esse cognitio Dei naturalis, hæc namque ut ostensum est Tomo priori in materiâ de Merito, Disputatione centesimâ vigesima-sexâ, sect. 8. ad salutem non sufficit, nec potest esse principium actuum supernaturalium, seu prout oportet ad gratiam & gloriam obtinendam, gratia ergo hæc esse debet gratia Fidei supernaturalis Dei ut remuneratoris, ex qua proinde ad Deum converti possunt, ac justificari. Recurrere autem ad miracula, ut quidam faciunt, dicentes Deum facientibus quod possunt misurum Angelos vel prædicatores, qui iis Christum annunciant, nullum vel in Scripturâ, vel experientiâ habet fundamentum.

VII. *Nullus iam barbarus, cui Deus supernaturalium summæ Numinis cognitionem non concedat.*

Secunda conclusionis pars, quod scilicet per se loquendo Fides Christi explicita in hoc statu legis Evangelicæ sit singulis necessaria ad salutem, probatur variis locis Scripturæ, quibus ostenditur Christum hoc modo Ecclesiam suam instituisse, ut nimirum per se loquendo omnes Fidem Christi explicitam in se habeant, & non tantum

VIII. *Ostenditur Fidem explicitam Christi esse omnibus ad salutem per se lo-*

in voto, ac per eam consequantur salutem. Hoc inprimis constat ex illo Marci ultimo, vers. 15. ubi dicit Christus Apostolis: *Prædicare Evangelium omni creature, qui crediderit &c. salvus erit, qui verò non crediderit, condemnabitur:* ergo intentio Christi fuit, ut per se loquendo omnes explicitè in Christum crederent, & per hanc ejus Fidem ad gratiam in hac vitâ, & gloriam in sequenti pertingerent. Apostolus etiam ad Galatas Christum positum esse dicit ut *fundamentum hujus Ecclesie*, quia nimirum, ut salutem consequamur, illi per Fidem debemus conjungi. Quare Concilium Tridentinum sess. sextâ, capite sexto Fidem redemptionis, quæ est in Christo Jesu numerat inter dispositiones ad justificationem requisitas. Illud etiam Actuum 4. v. 12. idem probat: *Non est aliud nomen sub celo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.* Joannis item 3. vers. 18. *Qui credit in eum (Christum) non judicatur: qui autem non credit, jam judicatus est, quia non credit in nomine unigeniti filii Dei.*

Id tamen notandum, testimonia illa, qualia sunt nonnulla ex prædictis, quæ absolute dicunt Fidem de Christo, rebusque ad eum spectantibus esse absolute ad salutem ademptionem necessariam, intelligenda solummodo esse de illis, quibus in hoc statu rerum & post promulgationem sufficientem Evangelii, Christus ejusque mysteria sunt prædicata, si enim tenentur illa credere, sicque illis Fides Christi est ex Dei institutione medium ad salutem necessarium, quod tamen non arguit, eos, quibus nunquam Christi nomen immotuit, non posse sine fide de ipso, ejusque morte ac resurrectione salvari; hoc enim nimis durum est, parùmque Dei benignitati & clementiæ consentaneum.

quando necessarium.
Sacra Litera frequenter estantur Fidem Christi explicitam, ad ademptionem salutis esse per se requisitam.

Tandem pro contrariâ sententiâ non facit quod affirmant aliqui, ad Christi scilicet gloriam & legis gratiæ commendationem spectare, ut sine explicita Christi fide nullus hoc tempore, seu post promulgatum sufficientem Evangelium salvetur; officit enim potiùs gloriæ Christi, copiosaque ejus redemptioni, dum arctos adeo illi limites præscribit, cum tamen juxta communem Theologorum omnium consensum, multo facilius hoc tempore, seu in lege gratiæ sit via ad salutem, quam olim vel in lege naturæ, vel sub vetero testamento, paucioribusque impedimentis circumseptâ. De mente autem S. Augustini circa necessitatem Fidei explicitæ Christi dicitur Sectione sequente.

IX. *Alius modus explicandi testimonia quod dicunt Fidem Christi esse ad salutem necessariam.*

X. *Non facit ad Christi gloriam, sed obest potius, quod nullus sine Christi explicita Fide possit salvari.*

SECTIO QUINTA.

Alia quædam circa necessitatem Fidei ad salutem consequendam.

QUÆRES: Utrùm Fides explicita Trinitatis sit ad salutem necessaria? Respondetur, idem hæc de re tenendum esse, quod Sectione præcedente diximus de mysterio Incarnationis, nempe non esse eam ita necessariam, ut sine illa in re habitâ justificari quis, & salutem consequi non possit, sed sufficit illius votum, actus scilicet contritionis vel dilectionis Dei super omnia, in quo actu in adultis vel formale, vel virtuale propositum includitur servandi omnia præcepta, quorum unum est credere explicitè hæc mysteria, ubi debitè proponuntur: ita Suarez hic, Disp. 12. Sect. 4.

An explicita Fides Trinitatis sit hoc tempore ad consequendam salutem necessaria.